

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitae Sanctorvm

complectens sanctos Mensium, Ivlivm Avgvstvm & Septembrem

Lippeloo, Zacharias

Coloniae Agrippinae, 1603

Vita Stephani Primo Carthusiani, inde Episcopi Diensis: Ex ea quæ est
apud V. P. Laur. Surium. Claruit, vt patet infra, anno Dominici Natalis
1208. & seq.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42728

VITA STEPHANI PRIMO CARTHUSIANI, inde Episcopi Diensis : Ex ea qua est apud V. P. Laur. Surium. Claruit, ut patet infra, anno Dominici Natalis 1208. & seq.

7. Septēb.
Patria &
Parentes
Stephani.

Sextis ferijs
infans absti-
net ab vberi-
bus.

STEPHANVS, Lugduno præclara & celebri cum primis Galliarum vrbe, oriundus, parentes habuit de Castellione dominos; & sanguinis & religionis nobilitate præeximios. Porro optimæ indolis puer, ab ipsi incunabulis egregia futuræ sanctitatis dabat indicia; prorsus ut & parentes & cognati admiratione interdum defixi gesta moresque infantis contemplarentur; & signis minime dubijs diuinam in eo gratiam copiosè infusam faterentur. Nunquam enim (ut cætera taceam) sextis ferijs, vel vbera nutricis vel quidquam alimonix admittere voluit; sed eum diem infans planè ieiunus trans mittebat. Inde verò ab vberibus abstractus, in ipsa pueritia literis disciplinisq; imbuendus pedagogo est traditus; cui dictu mirum, quàm se modestū, quàm docilem quàm deniq; amabilem præbuerit. Omnis laiciuix puerilis ignarus, annos morib; transcendebat; suumq; doctore ipse & maturitate morum, & vnctione Spiritus sancti, quæ ex vultu oculisque mirificè relucebat, puer docebat.

Hiscè moribus pueritia ad adolescentiam transmissa, manifestius apparere cœpit, quàm firmas Dei gratia in eius animo radices ageret. Nam nobilis adolescens cum tota mente fontem veræ sapientiæ sitiret, antè omnia acerrimum, cum vètre, sapientiæ & religionis hoste infestissimo, suscepit bellum: prorsus ut omni

carnium penitus sibi interdicto, turrim il-
lius in ipsis cunis fundamenta iecerat,
relare non minus quàm constanter, ad sum-
mum perduceret. Neq; segnius interim, quan-
tum licebat, misericordiæ operibus officijsq;
numbebat; virtutes cōtinuò virtutibus adij-
cens, totisq; animi medullis ad apicem per-
fectionis aspirans. Itaque adolescentia in iu-
uentutem abeunte, coepit vehementi contem-
plationis desiderio & amore flagrare, ac tacita
cogitatione locum exquirere, in quo Davidis
iugum cum tartæreo Golia singulare posset
certamen: vt eo deuicto penitusq; pro-
strato, liberè quò tendebat, sine vlla offensione
perueniret. Agebat tunc annum sextum suprā
viginti cū ad palestræ campum prope-
rans, audiuit Portarum Carthusiam, huic cer-
tissimi aptissimam, multisq; trophæis incly-
tam, inter cæteros, duos habuisse athletas for-
tissimos, eosdē eius loci Priores, qui de Golia
vultibus aucti victorijs, sempiternæ felicità-
tis amplissima præmia reportassent. Ex ijs
alter fuit Bernardus, cuius hortatu beatus Ber-
nardus, Claræuallensis Abbas, Cantica Can-
ticorum exposuit: quiq; post suum obitum in
ea Carthusia sepultus, multis claruit miracu-
lis. Alter verò non imparis meriti, sanctus fuit
Anhelmus; qui ex Carthusiæ Portarum Priore,
Bellicensis factus antistes, vitæ sanctitatem &
mens & defunctus præclaris adornauit mira-
culis. Horum igitur præcipuè exemplis anima-
tus Stephanus, haud difficilem sibi de antiquo
hoste victoriam pollicebatur. Itaq; magna ani-
mi fiducia loci Præfectū, cæterosq; fratres ibi-
dem

*Abstinet à
carnibus.*

1. Reg. 17.

*Bernardus
& Anhel-
mus viri
sancti, Car-
thusiani.*

dem degentes adit; orat maiore instantia, ut in album sacrorum istorum militum conscribi posset. Ostendit se ad quævis subeunda paratū certamina. Nullis terretur difficultatibus. Offert se prompto hilarique animo omnium feruum. Illi, visa iuuenis alacritate, propensissimis assentiuntur, ac peramanter acceptum hortantur, ut expeditis rebus omnibus ad certum se terminum denuo sistat: quo & externis internisque sacræ militiæ armis ritè instrui, & cum hoste in certamen descendere posset.

*Induitur
Stephanus
monastico
Carthusia-
normi habi-
tu.*

Nec mora: euoluto præfixo temporis spatio, adest pugil fortissimus, cominus cum hoste terribilissimo præliaturus. Igitur monastico indutus habitu, cum ingenti feruore id vitæ genus aspiciatur: ita ut breui regularibus eius instituti disciplinis & exercitijs imbutus, præclarum de seipso cunctis viuendi præberet specimen. Nam tametsi cōplures illic inuenit miræ sanctitatis & pœnitentiæ viros, attamen breui per multa sanctitatis opera seipsum exhibuit religionis exemplum; aded ut præter communem monasticæ disciplinæ austeritatem, antiquam illam Sâctorum in eremo patrum sanctitatem præclarè æmulari videretur. Nam ut de cibi potûsque parcitate (quæ in studio perfectionis sudantibus, plurimum sanè confert adiumenti) aliquid dicamus, cum cæteri singulis hebdomadibus, ex Canonis sui præscripto, Carthusiani, tribus diebus solo pane & aqua victitènt, ille pro maiori temporis parte vix quidquam præter panem & aquam ad mensam suam admittere. Cæterum mentem quibus putandum est

*Etiam absti-
nentia.*

leum pauisse delicijs? Nam vt panis ab vna
arte, & codex ab altera, vtriq̃ue homini ali-
mentum præbebant: ita sanè, latrantis stoma-
chi murmur sæpè non attendebat; cùm spiritus
eius diuino amore ebrius suauissimè epulare-

Porro cùm diuinis assisteret mysterijs, & ce-
leste illud epulù à Christo nobis in vltima il-
la cœna relictum contemplaretur, mox la-
chrymarum imber ex oculis fluebat dulcis-
simus; adeò vt præ ima cordis cõpunctione &
attentione, cum ipso Christo cruci affixus vide-
retur. Sed nimirum hæc, quanquàm eximia, nõ
tamen inter solidas virtutes numeràda. Maius
hoc & omni admiratione dignù in nostro Ste-
phano, quòd ita suam ipse voluntatem damna-
uit, protriueritq̃ue, vt vix vnquam vel mini-
mus rebellis animi motus exsurgere potuerit,
qui eum de statu mentis dijceret. Studebat por-
ro otium animæ inimicũ exitiosum, omni co-
nata vitare; orationi, meditationi, contempla-
tioni, sacrorum psalmorum perscrutationi diu
noctnq̃ue vacare; labori quoque manuario &
corporalibus exercitijs debitis horis incum-
bere: denique nullum omninò prætermittere
tempus, quo non vt bonus agricola in Domi-
nico agro laboraret. Indè verò indies augeba-
tur eius amor & feruor ergà Deum; & sancti-
tatis eius inter fratres creuit opinio; nomenq̃;
eius & intus & foris celeberrimum reddidit.
Et vt de interiori eius homine taceamus (cuius
pulchritudinem, puritatem, constantiã & for-
titudinem, satis indicabant mores;) semper ex-
teriorẽ hominem tanta componebat mode-

*Magna eius
erga Eucha-
ristiam de-
uotio.*

*Varia pla-
eius exerci-
tia.*

stia,

stia, tanta suauitate, vt cunctos inspectantium animos in sui amorem protinùs accenderet. Nec mirum sanè quòd mortales eius conspectu dulciq̃ue alloquio libenter fruerentur, cuius puritate ipsos angelos constat mirifice delectatos fuisse. Cùm die quodam coram Crucifixi imagine contemplationi inhæreret, subito Angelus Domini in humana effigie ei astitit visus est: nimirum pijs eius operibus & sancti delectatus studijs, quibus die nocteq̃ sedulus incumbabat.

*Angelica inter orandum
fruitur præsentia.*

*Præficitur
Carthusiæ
Portarum.*

Cùm verò multis annis hoc pacto vitam in solitudine transsegisset, defuncto tandem Carthusiæ illius pastore, vnus præ cæteris omnibus maximè idoneus visus est, qui aliorum regimini præficeretur. Qua verò prudentia, qua discretione, qua strenuitate, commissum sibi munus administrauerit, profectò haud facile foret, debita oratione explicare. Neque enim subditum sibi gregem tantum ad æternæ vitæ pascua deducere conabatur, sed externos etiam odore virtutum suarum suauissimo, ad suauem Christi iugum amplexandum alliciebat: prorsus vt multi aduētantes, quorum erat ad illam domum frequens concursus, è mundi vanitate in sacra familias commigrarent.

*Multos suis
monitis ad
viam salutis
reducit.*

*Eligitur in
Episcopum
Diensem.*

Interea accidit, vt Diensis Ecclesia, suo destituta pastore, de nono eligendo anxie laboraret. Quid multis? Alijs hunc, alijs illum, eo munere dignū asserentibus, prudentiores quidam magnū illum Carthusianum Stephanū ea functione vnū omnium dignissimum clamant. Concurrunt protinùs omniū vota: & quia p̃bè nouerant virū sanctum à solitudinis dulcedine

de difficulter auellendum, missis clam ad pontificem Romanum nuncijs, confirmatio- nem impetrant. Ea obtenta, Stephanum adeunt, rogant ut dignitatis istius sarcinam humeris suscipiat: & subditis sibi populis diuini pabula cum auctoritate ministret. At ille perlectis Pontificis literis, stupore quodam percussus post plura demum respondit, se monachum esse, & alterius voluntati subiectum; nempe Prioris Carthusiæ: cui ad mortem usque obediendi necessitas incumbat. Hoc illi responso accepto, cum nihil obsecrando proficerent, alij à Pontifice literis impetratis, quibus Carthusiæ Priori mandabatur, ut eum obedire compelleret, Stephanum è latebris, in quas se abdiderat, eiusdem iussu euocatum, & electioni consensire coactum, multo cum gaudio & honore Viannam deducunt: ubi à tribus Archiepiscopis solenni ritu est consecratus, anno restauratæ salutis 1028. Redditus deinde Diensi Ecclesiæ, multa que cum celebritate & exultatione in cathedra collocatus, monastica instituta non solum non omisit, sed eadem maiori vitæ austeritate & virtutum splendore illustrauit.

*Intellige
Carthusiam
primariam.*

*En quàm in-
uitus pasto-
ralem curam
suscipiat.*

Cum autem iam concionando, hortando, visitando cœpisset exercere munus suum, & comperisset gentem miseram & execrabili consuetudine cæcam, diem Dominicum luxui, tabernis, choreis, & perniciosis denique spectaculis consecrare, statuit blandis & mellitis verbis, peritissimisque rationibus peccati illius enormitatem eis ostendere. Sed gens belluina & cæca, non modò non ad aures, saluberrimosque admisit sermones, sed etiam, ut fit in deplora-

*Prophanatio
Dominicæ
diei.*

deplorata salutis hominibus, fannis ludibrijs, que eos excipiens, contemptim deinde proiecit. Quorum scelere & impudentia commotus sanè vir Dei, opportunè & importunè insistentum sibi putauit, vt si verbis tā impios ac barbaros mores expugnare non posset, virtutibus & miraculis corrigeret. Nec mora: Cum audas illorum aures diu frustra pulsaret, ad extremum, virum referens Apostolicum, & in Apostolatūs signa euidenter ostendens, precepit dæmonibus, qui ad ea, quæ diximus, facinora, eos incitabant, & quorum voluntati parebant, vt sine vlla cuiusquam lēfione palam se eis visendos exhiberent. Mox parent illi dæmones, quem homines peruicaces audire nolebant. Horrendum sanè & terribile tum videre licebat spectaculum; dæmones proceri & immani statura, nigerrimos; cornutos; foetorem & flammæ per nares, oculos, & ora spirantes, ad viri imperium apparere cunctis; rursusque recedere; nec quenquam lædere posse. Cæpit ergo occæcata gens aperire oculos; vitia & mores corrigere; & se totam viro Dei sanandam committere.

Cogit dæmones se visibiles exhibere populo quem deceperant.

Hominem desperantem renocat ad salutem.

Quam verò erga peccatores humanus, benignus & misericors fuerit, vno exemplo, cæteris prætermisissis, satis sit declarasse. Quidam ex subditis eius ægrotans, sæuo obsessus demonio, vultu, voce, alijsq; signis, omni salutis spe abiecta, haud dubiè ad exitialem exitum redeere videbatur. Iacebat miser humi ab omnibus destitutus; quia ad detestanda & cōfitenda crimina nullis omninò monitis induci poterat. Ad vbi cognouit vir Dei, è faucibus tartari, si quæ

ia posset, eum eripere statuit. Sed diabolus illius tenacius occupate, salutaria san-
 viri monita furibundus repellebat. Videns
 ar alijs utendum armis; ad solitas preces
 lachrymis se conuertit. Et ecce æger ho-
 demone purgatus, confestim ad se redit, &
 cata Stephano ritè cōfessus, magna cum sa-
 æternæ sp̄e, omnibus munitus sacramen-
 tis e vita excedit. Alium quendam ægrotū, diu-
 turo morbo oppressum, manus suæ contactu
 suam integræ restituit sanitati.

*Ægrotū
sanat.*

Ortam quandoque immanem grandinis
 tempestatem, quæ regioni exitium minitari vi-
 debatur, Crucis signo contrā eam edito, re-
 pressit. Quædam mulier ob sua, ut videbatur,
 maleficia à diabolò præfocata, subitò expira-
 vit. Eius rei rumor ad virum Dei peruenit. Is
 miseratus casum tam acerbum infastæ mulie-
 ris, venit ad locum ubi iacebat exanimis; ma-
 gnā fundit lachrymarum vim; orat pro eā
 Dominum; implorat eius misericordiam. Po-
 stea illa velut à graui somno euigilans, surgit:
 narrat Christi erga se misericordiam ob meri-
 ta viri Dei, sibi quæ restituta; exiliens & exul-
 tans laudat Deum.

*Tempestas
sedat.*

*Excitās
mortuam.*

Nec minor eius fuit erga viuos, quàm defun-
 ctos misericordia. Præter victum enim mode-
 ratum, quo se suamque familiam sustentabat,
 omnia in pauperes erogabat. Imminente autē
 huius termino, cum Ecclesiæ suæ filij, ut
 testamentum conderet, eum vrgerēt; ille veræ
 paupertatis amator, nihil se habere, nihil pos-
 sidere, sed cuncta sponsæ suæ esse respōdit. Cæ-
 terum benedictionem & consilium petentibus

*Benignit dñ
eius in pñs
peres.*

CCC

non

*Sanat bene-
dictione sua
infirmam.*

*Felix eius
obitum.*

*Claret mira-
culis post o-
bitum.*

non negabat. In ijs mulier quædam longa tabe exhausta, & omni medicorum arte destituta, pro recuperanda salute eius benedictionem supplex expetijt. Tandem admittitur; ab eo benedicatur: & sana recedit. Postremò cum suis multis sermonibus ad concordiam & mutuam charitatem hortatus esset, & inter discordes hostiliq; odio dissidentes pacem concilia-
set, inter verba orationis migravit ad Domi-
num; Septemb. die 7. anno Restauratæ Salutis
1213. ætatis suæ 58. Episcopatus sexto. Corpus
eius fuit multorum lachrymis & omnium lu-
ctu in Ecclesia Virgini matri sacra (vix vivens
mandarat) sepultum: vbi multis miraculorum
signis illustre, foeliciter requiescit.

DE SOLENNITATE NATIVITATIS

*Beatissima Virginis Deiparæ: de q; eius laudibus
& Commendatione: Ex Sermone beati Ioan-
nis Damasceni, lib. 4. de Orthodoxa fide, cap.
15. Et Sermone 2. B. Petri Damiani de Na-
tuitate eiusdem.*

1. Septem.

*Isaie 19.
Psalm. 88.
Psalm. 131.*

*Matth. 1.
Luc. 3.*

SANCTA atque omni laude sublimior
semperq; Virgo ac Dei Genitrix Maria,
omni quidem ævo antiquiore, ac præscien-
te Dei consilio prædestinata, varijsq; Prophe-
tarum imaginibus, ac sermonibus per Spiritu
sanctum adumbrata, certo tandem atque præsi-
nito tempore ex Dauidica radice orta est. E-
nimuerò quòd Ioseph ex Dauidica tribu origi-
nem duxerit, sanctissimi Euangelistæ Matthæus
& Lucas liquido demonstrarunt. Verùm hoc
inter eos discriminis est, quod Matthæus ex
Daide per Salomonem Iosephū deducit: Lu-